

Sygn. akt VI Ka 609/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Andrzej Tekieli (spr.)

Sędziowie SO Robert Bednarczyk

SO Andrzej Żuk

Protokolant Anna Potaczek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Kamiennej Górze E. O.

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2017 r.

sprawy **M. S.** ur. (...) w K.

s. J., E. z domu W.

oskarżonego z art. 177 § 2 kk i inne

z powodu apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze

z dnia 29 września 2016 r. sygn. akt II K 123/15

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonego M. S. w ten sposób, że w pkt 6 części dyspozytywnej w miejsce zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 8 lat orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od oskarżonego M. S. na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. P. (1) kwotę 840 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym,

IV. zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 609/16

UZASADNIENIE

M. S. oskarżony został o to że:

I. w dniu 10 sierpnia 2014 r. w K. woj. (...) na ul. (...) będąc pod wpływem środka odurzającego o nazwie (...) (...) o stężeniu 6,8 ng/ml kierując pojazdem marki F. (...) o nr rej. (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób że prowadząc pojazd w obszarze zabudowanym z prędkością ponad dozwoloną i nie zapewniając panowania nad pojazdem potracił pieszego S. C. (1) powodując u niego rozległy uraz wielonarządowy skutkujący zgonem a następnie zbiegł z miejsca zdarzenia przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio

prawomocnie skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze z dnia 23 maja 2011 r. za czyn z art. 178a § 1 k.k. w sprawie o sygn. akt II K 206/11;

tj. o czyn z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

II. w dniu 10 sierpnia 2014 r. w K. woj. (...) posiadał środki odurzające w postaci ziela konopii innych niż włókniste w ilości 3,72 gramów netto czyniąc to wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.

tj. o czyn z art. 62 ust.1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

III. w dniu 13 sierpnia 2014 r. w K. woj. (...) uszkodził drzwi (...) Komendy Powiatowej Policji w K. w ten sposób że uderzył w nie pięścią czym spowodował straty w wysokości 500 zł na szkodę Komendy Wojewódzkiej Policji we W.;

tj. o czyn z art. 288 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze wyrokiem z dnia 29 września 2016 r. w sprawie II K 123/15:

1. M. S. uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie I części wstępnej wyroku stanowiącego występki z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności;

2. M. S. uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie II części wstępnej wyroku stanowiącego występki z art. 62 ust.1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i za to na podstawie art. 62 ust.1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;

3. M. S. uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie III części wstępnej wyroku stanowiącego występki z art. 288 § 1 k.k. przy czym przyjął że wartość szkody wyrządzonej przestępstwem wyraża się kwotą 676,50 zł. i za to na podstawie art. 288 § 1 k.k. wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

4. na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec M. S. karę łączną w wysokości 4 lat pozbawienia wolności;

5. na podstawie art. 63 § k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. na poczet orzeczonej wobec M. S. kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył okres pozbawienia go wolności od dnia 10 sierpnia 2014 r. do dnia 27 lutego 2015 r.;

6. na podstawie art. 42 § 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec M. S. zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 8 lat;

7. na podstawie art. 49 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł od M. S. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 100 zł.;

8. na podstawie art. 70 ust 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii orzekł wobec M. S. przepadek na rzecz Skarbu Państwa i zniszczenie dowodu rzeczowego w postaci suszu roślinnego opisanego w wykazie dowodów rzeczowych na karcie 400a akt sprawy pod pozycją nr 3;

9. na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od M. S. na rzecz M. P. (2) kwotę 6.276,98 zł. z tytułu zwrotu wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika;

10. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust.1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił M. S. od ponoszenia kosztów sądowych obciążając nimi Skarb Państwa i nie wymierzył mu opłaty.

Apelacje od powyższego wyroku złożyli obrońca oskarżonego i Prokurator Rejonowy w Kamiennej Górze.

Obrońca oskarżonego zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjęty za podstawę orzeczenia który miał wpływ na treść orzeczenia a wyrażający się w uznaniu iż:

- na przebieg i skutek wypadku drogowego nie miało znaczenia oczywiście nieprawidłowe poruszanie się pieszego prawą stroną drogi patrząc w kierunku poruszania się samochodu prowadzonego przez oskarżonego oraz tzw. zatoczenie się znacznie nietrzeźwego pokrzywdzonego i w ten sposób oczywiste przyczynienie się do zaistniałego wypadku drogowego;

2. rażąco niewspółmierność kar pozbawienia wolności wymierzonych za występki opisane w pkt. I, II. i III. części wstępnej wyroku i w konsekwencji również rażąco niewspółmierność kary łącznej pozbawienia wolności, przy czym w przypadku kary pozbawienia wolności za występki opisany w pkt.1 części wstępnej wyroku nastąpiło to w wyniku błędu w ustaleniach faktycznych opisanych w pkt. I apelacji, zaś w przypadku kar pozbawienia wolności orzeczonych za występki opisane w pkt. II i III wyroku było to wynikiem zbyt surowej oceny wysokości szkodliwości społecznej zarzucanych oskarżonemu czynów.

Stawiając powyższe zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 1,2,3 i 4 i odpowiednio:

- wymierzenie oskarżonemu za czyn opisany w punkcie I części wstępnej wyroku kary 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 5 lat;

- przyjęcie iż czyn opisany w punkcie II części wstępnej wyroku stanowi wypadek mniejszej wagi tj. występki z art. 62 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i wymierzenie oskarżonemu kary grzywny w kwocie 100 stawek dziennych po 15 zł. każda stawka;

- przyjęcie iż czyn opisany w punkcie III części wstępnej wyroku stanowi wypadek mniejszej wagi tj. występki z art. 288 § 2 k.k. i wymierzenie oskarżonemu kary grzywny w kwocie 100 stawek dziennych po 15 zł. każda stawka;

- orzeczenie wobec oskarżonego kary łącznej grzywny w kwocie 100 stawek dziennych po 15 zł. każda stawka;

Prokurator Rejonowy w Kamiennej Górze zarzucił wyrokowi obrazę przepisów prawa materialnego a mianowicie art. 42 § 3 k.k. polegającą na orzeczeniu przez Sąd I instancji wobec oskarżonego M. S. w pkt.6 wyroku zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 8 lat podczas gdy w związku ze skazaniem oskarżonego za czyn z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i art. 178a § 4 k.k. w zw. z art.11 § 2 k.k. przepis art. 42 § 3 k.k. (zarówno w brzmieniu obowiązującym w dacie czynu jak i w dacie orzekania) nakłada na Sąd orzekający obowiązek orzeczenia zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio (na zawsze).

Stawiając powyższy zarzut prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku wobec M. S. w pkt.6 wyroku poprzez orzeczenie na podstawie art. 42 § 3 k.k. dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i utrzymania w pozostałym zakresie wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego nie zasługiwała na uwzględnienie, zasadna okazała się natomiast apelacja prokuratora.

W pierwszej kolejności odnieść należy się do apelacji obrońcy oskarżonego jako dalej idącej.

Skarżący obrońca nie kwestionuje większości istotnych ustaleń faktycznych będących podstawą przyjęcia przez Sąd I instancji sprawstwa i winy oskarżonego odnośnie czynu z pkt. I części wstępnej, w szczególności: prowadzenia samochodu pod wpływem środka odurzającego (...) ((...)) o stężeniu 6,8 ng/ml (alkaloidy marihuany, opinia toksykologiczna k.298 – 299), prowadzenia samochodu z prędkością około 85 km/h przekraczającą znacznie obowiązujące na miejscu zdarzenia ograniczenie prędkości do 50 km/h (opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego

K. D. k. 524 – 557), ucieczki z miejsca zdarzenia oskarżonego, doznania przez pokrzywdzonego S. C. w wyniku zdarzenia obrażeń ciała opisanych w zarzucie skutkujących zgonem (protokół sekcji zwłok wraz z opinią k.174 – 180, opinia biegłego lekarza chirurga W. K. k.618 – 619, opinia Zakładu Medycyny Sądowej (...) we W. k.671 – 684). Niekwestionowane są także ustalenia faktyczne co do sprawstwa i winy oskarżonego odnośnie czynów z pkt II i III części wstępnej. Sąd Okręgowy stwierdza w tej sytuacji że powyższe ustalenia faktyczne są prawidłowe i w całości je akceptuje.

Skarżący obrońca podważa natomiast ustalenia Sądu I instancji odnośnie przyczynienia się pokrzywdzonego pieszego S. C. (1) do zaistniałego wypadku w kontekście zarzutu rażącej niewspółmierności kary jednostkowej za czyn z pkt I części wstępnej i w konsekwencji rażącej surowości kary łącznej. Apelacja obrońcy w istocie dotyczy bowiem orzeczenia o karze, co wynika wprost z jej pierwszej strony (k.741). Zdaniem Sądu Okręgowego zarzuty te nie są trafne. Twierdzenie skarżącego, jakoby pokrzywdzony (będąc rzeczywiście w znacznym stopniu nietrzeźwy) „zatoczył się” pod nadjeżdżający samochód oskarżonego nie wynika z żadnego obiektywnego dowodu jakimi są liczne w niniejszej sprawie opinie biegłych, zarówno lekarzy jak i specjalistów z zakresu wypadków drogowych i techniki samochodowej. Słuszna jest konstatacja Sądu I instancji, że gdyby pokrzywdzony przemieszczając się jezdnią wzdłuż krawędzi chodnika (wszystko jedno czy w tym samym kierunku w którym jechał oskarżony czy przodem do niego w kierunku przeciwnym) „zatoczył się” w kierunku środka jezdni inne byłyby uszkodzenia samochodu i w innym miejscu odrzucone byłoby ciało pokrzywdzonego po potrąceniu (str. 10 uzasadnienia, k. 729 akt). Bezsporne jest, że uszkodzenia nadwozia samochodu oskarżonego obejmowały prawą część pokrywy silnika, prawy reflektor i prawą część szyby przedniej, a pieszy pokrzywdzony odrzucony zastał na chodnik i pobocze po prawej stronie jezdni (oględziny miejsca wypadku płyta k.7, oględziny samochodu płyta k.113). Biegli z Zakładu Medycyny Sądowej (...) we W. krytycznie odnosząc się do sposobu przeprowadzenia sekcji zwłok przez biegłego patomorfologa W. (...)G. stwierdzili jednak, że pewne jest iż S. C. (1) w chwili potrącenia znajdował się w pozycji wyprostnej (k.684). Wbrew przekonaniu skarżącego obrońcy wszystkie te okoliczności wykluczają „zatoczenie się, pokrzywdzonego (nie byłby on wtedy w pełni wyprostowany) pod samochód oskarżonego, który wówczas miałby uszkodzenia bliżej środka pokrywy silnika i środka przedniej szyby, zaś ciało pokrzywdzonego z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością nie znajdowałoby się po prawej stronie jezdni lecz na niej. O „zatoczeniu” się pokrzywdzonego pod samochód mówił jedynie oskarżony M. S., którego wyjaśnienia nie sposób traktować jednak jako dowód obiektywny. Wszystkie powyższe okoliczności wynikające z przeprowadzonych oględzin i opinii biegłych wykluczają w tej kwestii zastosowanie art. 5 § 2 k.p.k. Nie sposób podzielić także przekonania skarżącego że pokrzywdzony z całą pewnością poruszał się nieprawidłowo idąc prawą stroną drogi w tym samym kierunku co kierunek jazdy oskarżonego. Z żadnej z opinii biegłych taki stanowczy wniosek nie sposób wyprowadzić, biegli analizowali trzy warianty: preferowany przez obrońcę oskarżonego, oraz wariant gdy pokrzywdzony idzie prawą stroną przodem do nadjeżdżającego samochodu i wariant gdy przechodzi w poprzek jezdni z lewej strony na prawą (biegły K. D. k.634 -638, biegły W. K. k.618 – 619). Biegli nie wykluczyli żadnego z tych wariantów sytuacji wypadkowej, choć np. biegły W. K. wskazywał że najbardziej prawdopodobny jest wariant gdy pieszy szedł przodem w kierunku nadjeżdżającego pojazdu, za czym przemawia charakter obrażeń pokrzywdzonego i lokalizacja powypadkowa zwłok. (k.618) Dla Sądu Okręgowego także ten wariant jest najbardziej prawdopodobny , zważywszy na złamanie kości uda prawej nogi i uszkodzenia narządów wewnętrznych przede wszystkim po prawej stronie ciała pokrzywdzonego (k.179).

Zdaniem Sądu Okręgowego w każdym zaś razie zachowanie pokrzywdzonego w trakcie wypadku nie przyczyniało się do jego zaistnienia w takim stopniu aby wymierzona oskarżonemu kara 4 lat pozbawienia wolności za ten czyn była rażąco surowa. Przynajmniej trzy okoliczności z całą pewnością w sposób znaczny obciążają oskarżonego: jazda pod wpływem środka odurzającego, przekroczenie dozwolonej prędkości o ok. 35 km/h i odjechanie z miejsca zdarzenia. Dodać do tego należy wcześniejszą karalność oskarżonego za przestępstwo z art.178a § 1 k.k. Wyżej wymieniona kara jawi się w tych okolicznościach wręcz jako kara łagodna.

Sąd Okręgowy uznaje także za prawidłowe kwalifikacje prawne i wymiar kar za przestępstwa z pkt II i III części wstępnej wyroku. Ilość posiadanego przez oskarżonego środka odurzającego w postaci ziela konopi bynajmniej nie uzasadnia przyjęcia wypadku mniejszej wagi, nie sposób przy tym czynu tego oderwać od czynu z pkt. I części wstępnej,

są one bowiem ze sobą bezpośrednio związane. Także czyn z pkt. III części wstępnej nie sposób uznać za wypadek mniejszej wagi, sprzeciwiają się temu okoliczności czynu, motywacja oskarżonego, wartość zaś zniszczonego mienia sama w sobie nie przesądza o mniejszej wadze czynu. Wymierzone za czyny z pkt. II i III kary odpowiednio 3 miesięcy i 4 miesięcy pozbawienia wolności nie są rażąco surowe.

W konsekwencji z całą pewnością nie jest rażąco surowa kara łączna 4 lat pozbawienia wolności, orzeczona wobec oskarżonego na zasadzie pełnej absorpcji.

Zasadna okazała się apelacja prokuratora. Zgodnie z art. 42 § 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 18.05.2015 r. Sąd orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze m.in. w przypadku przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. popełnionego pod wpływem środka odurzającego, chyba że zachodzi wyjątkowy wypadek uzasadniony szczególnymi okolicznościami. Sąd I instancji nie wykazał aby taki szczególny wypadek zaistniał w niniejszej sprawie w odniesieniu do oskarżonego M. S. a Sąd Okręgowy takiego wypadku nie znajduje. Dodać należy że w stanie prawnym obowiązującym od 18.05.2015 r. wprowadzonym ustawą z 20.03.2015 r. (Dz.U.poz.541 ze zm.), który jest ze względu na całokształt sprawy mniej korzystny dla oskarżonego, przepis art. 42 § 3 k.k. w wyżej wymienionym zakresie w zasadzie jest tożsamy, tyle że określenie „na zawsze” zastąpiono słowem „dożywotnio”.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok wobec oskarżonego M. S. w ten sposób że w pkt. 6 części dyspozytywnej w miejsce zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 8 lat orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze. W pozostałej części Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Na podstawie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. Sąd Okręgowy zasądził od oskarżonego M. S. na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. P. (1) kwotę 840 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. Sąd Okręgowy zważywszy na sytuację materialną oskarżonego zwolnił go od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.